

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTATL'OPINIÓ
DELS EXPERTS

Francesc Reguant

Economista, MBA en funció directiva i vicepresident de la Comissió d'Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes. Ha estat director d'administració i sistemes d'informació de l'IRTA (Premi ACCID 2003) i cap del gabinet tècnic del Departament d'Agricultura. Ha compaginat la seva activitat amb la docència i la participació en revistes tècniques i de divulgació. És col·laborador en premsa escrita i autor o coautor de dotze llibres sobre gestió, agricultura i alimentació.

La nostra pagesia. El futur del sector agroalimentari

La configuració física de Catalunya no afavoreix una agricultura competitiva. Tanmateix, l'enginy i la voluntat han permès desenvolupar una important agrupació empresarial agroalimentària, la segona d'Europa. Les paraules clau per aconseguir-ho han estat: producció mediterrània, regadiu, ramaderia intensiva, estreta vinculació de la producció primària amb la indústria alimentària, qualitat diferenciada, impuls a la recerca i a la innovació en col·laboració entre el sector públic i el privat, i obertura al mercat global. Tot plegat, amb un protagonista principal, sovint poc i injustament valorat, que és la nostra pagesia. Però, malgrat tot, avui encara queden amplíssimes àrees rurals de muntanya o secà abocades al despoblament.

Pels condicionants exposats, el sector agroalimentari català és relativament diferent del model predominant a Europa i a Espanya. Aquest fet no ha tingut una defensa efectiva en relació amb la política agrària comuna (PAC); així, la pagesia catalana cobra de mitjana molts menys ajuts directes en relació amb el VAB agrari que la mitjana europea. També és sorprenent que, a un país com Catalunya, amb una clara dificultat física per a l'agricultura i que aporta un terç del seu territori a la Xarxa Natura Europea (tres vegades més que la mitjana europea), en el darrer Programa de Desenvolupament Rural (2007-2013) solament li hagi correspost un 3,92% del total de l'Estat, un percentatge que no té comparació amb cap possible indicador objectiu. En general, els criteris que segueix l'Estat espanyol per assignar fons europeus tenen sempre un rerefons electoralista

Un pagès examina una explotació dedicada a l'agricultura ecològica ■ QUIM PUIG

i mai afavoreixen l'agroalimentació catalana. Teòricament, l'Estatut d'autonomia defineix l'agricultura com una competència exclusiva, però la interpretació de la Constitució d'acord amb l'article

Els criteris que segueix l'Estat per assignar fons europeus tenen un rerefons electoralista

149 deixa la competència en merament testimonial, especialment en relació amb la PAC.

Un altre factor d'especial gravetat ha estat el boicot als productes catalans, dirigit sobretot als productes alimentaris. Les ac-

tituds excloents de caire emotiu contra Catalunya i els catalans que ha adoptat el nacionalisme espanyol venen de lluny. Però, en els darrers vint anys, polítics espanyols de diferent signe han trobat en l'estímul d'aquests sentiments una mina de vots electorals.

És a dir, tenim un estat que ens va en contra, just en el moment en què al món s'estan prenent decisions importants. La globalització i la revolució tecnològica estan modificant ràpidament les estructures productives i eixamplant les asimetries al llarg de la cadena alimentària. En general, l'agroalimentació ha de fer front a la gran transició vers un desenvolupament sostenible amb reptes importants en l'àmbit me-

diambiental, en la lluita contra el canvi climàtic, amb relació a l'aigua, la sanitat alimentària, l'energia i el malbaratament alimentari.

Catalunya disposa d'un sector agroalimentari fort i competitiu.

Un estat propi permetrà una millor identificació, valoració i defensa de la qualitat i de l'origen

Aquesta és la millor garantia de futur, i l'eina des de la qual podem abordar els reptes que s'han descrit. Però cal indefectiblement ser interlocutor directe davant dels centres de decisió europeus i globals. Catalunya ha de poder de-

fensar el seu model agrari cap a una relació més equilibrada pel que fa als fons europeus i amb més capacitat per fer polítiques pròpies de desenvolupament rural a fi de donar resposta a àmplies àrees amb dificultat. Necessita més recursos per avançar en els projectes bàsics de futur, entre els quals, l'impuls a la recerca i a la innovació, l'atenció als reptes mediambientals, a la lluita contra el canvi climàtic i a completar, de manera equilibrada i sostenible, els plans de regadiu. Un estat propi possibilitarà també una millor identificació, valoració i defensa de la qualitat i de l'origen de Catalunya. Alhora, permetrà fer un salt en simplificació administrativa i legislativa.

Una de les preocupacions de la pagesia és la continuïtat del cobrament de la PAC en un estat propi. En el marc de la Unió Europea, evidentment se seguirà cobrant la PAC. Però, fins i tot fora de la Unió Europea, durant un hipotètic període transitori, Catalunya disposarà de més recursos, atès que és contribuent net a la Unió Europea. Dit en unes altres paraules, els fons que es cobren de la Unió Europea, prèviament Catalunya ja els ha pagat amb es-creix a la UE.

Un altre aspecte de preocupació dels empresaris és la possible generalització de més boicot. La resposta té dues cares. En primer lloc, dissortadament, bona part del boicot ja es viu ara; per tant, no s'espera que un possible increment del boicot als productes catalans sigui crític ni de llarga durada. Cal dir, a més, que cada cop hi ha més persones a Espanya que se senten avergonyides per aquestes actituds. En segon lloc, ja s'ha sabut reaccionar positivament i capgirar el problema amb diverses formes d'adaptació, però sobretot obrint-se a la resta del món amb un salt espectacular en exportacions, que s'han doblat des del 2006 fins avui, en plena crisi econòmica.

Catalunya està en condicions de fer front als reptes de futur. La voluntat i l'encert, tanmateix, dependran de nosaltres.

Què preguntaries als experts?

Si tens alguna pregunta per plantejar als experts en economia, els la pots fer arribar a través de www.elpuntavui.cat. A l'edició digital d'El Punt Avui trobaràs un formulari per adreçar-los les preguntes, així com les respostes.

I DEMÀ

'Y la europea?'

Eduard Sagarra

